NUSLI NEVILE WADIA

ਬਨਾਮ

ਹਾਥੀ ਦੰਦ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 2013 ਦਾ 31982-31983)

ਅਕਤੂਬਰ 04, 2019

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908: s.9A (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1977 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਾ - ਆਯੋਜਤ: ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਕਮਲਾਕਰ ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀ ਇੰਕਿਊਰੀਅਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾ ਕੋਡ

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908: s.9A (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1977 ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - s.9A ਅਤੇ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ। ਦਾ ਕੋਡ

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908: s.9A (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1977 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ s.9A ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੰਗ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ 'ਮਨੋਰੰਜਨ'; ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ - ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908: s.9A (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1977 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਕਾਰਨ, ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ.27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ s.3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੀਮਾ ਦੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ - ਸਮੀਕਰਨ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੱਟੀ" ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ" ਵਿੱਚ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਇਸਨੂੰ s.9A ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਬਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, s.9A ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908: ਜਾਂ XIV r.2(2)(b) ਅਤੇ s.9 - ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਾ - ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ Or.XIV r.2(2)(b) - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ Or.XIV r.2(2)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੇਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ s.9A ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ Or.XIV r.2 ਦੇ ਤਹਿਤ - ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ CPC ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀ ਇੱਕੋ ਹੈ - ਸੀਮਾ।

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: - ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਧੀਵਤ ਗਠਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ - ਹੋਲਡ: ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ - ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਨਿਕੰਮੇ ਵਜੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਹੈ - ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,

ਨਿਆਂਇਕਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018: ਸੋਧ ਐਕਟ, 2018 ਦਾ s.2 - s.2 ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ s.9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ s.9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਕਰ s.9A ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਕਿ s.9A, ਸੀਪੀਸੀ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - s.2 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬੱਚਤ ਜਿੱਥੇ s.9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2018 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ s.9A ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ s.9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2018 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼: ਸਮੀਕਰਨ 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' - ਦਾ ਅਰਥ - ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼: ਸਮੀਕਰਨ 'ਮਨੋਰੰਜਨ' - ਦਾ ਅਰਥ - ਆਯੋਜਿਤ: 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ - ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ।

ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ:

RE ਵਿੱਚ: ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ

1.1 ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ, ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਤੇ "ਗੁਣਵੱਤਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤ ਜੋ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। [ਪਰਾ 16] [823-D-F]

1.2 ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ, ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਬਾਈਡਿੰਗ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੇਪਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਨੋਰੰਜਨ, ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ। [ਪਰਾ 17] [824- ਬਿ.

1.3 ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ" ਨੂੰ 1908 ਦੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ" ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 18-20] [824-D-G-H]

ਰਾਜਾ ਸਾਬਣ ਫੈਕਟਰੀ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼ਾਂਤਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1449 : [1965] ਐਸਸੀਆਰ 800; ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., (1988) 2 SCC 602 : [1988] 1 Suppl. SCR 1; ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਐਸ.ਕੇ. ਲੋਰਈਆ, (1972) 2 SCC 692 : [1973] 1 SCR 1010; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਜਾਮ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1621 : [1963] ਐਸਸੀਆਰ 778; ਅਨੇਵਰ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ, AIR 1965 SC 1651 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.4 ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। CPC ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ VIII ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਆਰਡਰ II ਨਿਯਮ 3(2) ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਕਨੂੰਨ

ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੋਕ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪਰਾ 27] [828-ਬੀ-ਈ]

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: “ਸੂਟ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰੋ”

2.1 ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ" ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਜੇਕਰ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗਲਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪਰਾ 28-29] [828- F-H; 829-ਏ-ਬੀ]

2.2 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ। 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ। [ਪੈਰਾ 31, 32] [830-F-H]

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾਕਰ ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ ਵਾਡਕੇ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1975 SC 2238 : [1976] 1 SCR 427 - ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲਕਸ਼ਮੀਰਤਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਕਾਨਪੁਰ ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 488 : [1968] ਐਸਸੀਆਰ 505;

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ v. ਪੁੰਨੂ ਸਾਹੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਰਾਹੀਂ (1971) 3 SCC 124 ; ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਵੀ. ਸੰਤੋਖਬਾਈ ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਮਪੀ 91; ਨਕੁਲ ਚੰਦਰ ਘੋਸ਼ ਵਿ. ਸ਼ਿਆਮਪਦਾ ਘੋਸ ਏਆਈਆਰ 1945 ਕੈਲ 381 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ

3.1 ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਸਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਥ, ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥ ਗਾਇਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। [ਪਾਰਾ ੩੩, ੩੬] [੮੩੧-ਜੀ; 832-ਐੱਚ; 833-ਏ]

ਡਾਬਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਆਰ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, (2008) 10 SCC 595 : [2008] 9 SCR 652 ; ਭਾਈ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੀਪਲਜ਼ ਬੈਂਕ ਆਫ ਨਾਰਦਰਨ ਇੰਡੀਆ (ਲਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ) ਭਗਵਤੀ ਸ਼ੰਕਰ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ, ਏਆਈਆਰ 1944 ਲਹਿ 136 ; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, (1971) 1 SCC 486 : [1971] SCR 557; ਅਧਿਕਾਰਤ ਟਰੱਸਟੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਸਚਿੰਦਰ ਨਾਥ ਚੈਟਰਜੀ, ਏਆਈਆਰ 1969 ਐਸਸੀ 823 : [1969] ਐਸਸੀਆਰ 92 - ਹਵਾਲਾ

ਐਨੀਸਮਿਨਿਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, [1968] 2 Q.B. 862 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 3.2 ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਨਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। [ਪਾਰਾ 40-42] [837-ਏ-ਬੀ; 840-D-F]

ਐਮ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ, (1972) 2 SCC 427 : [1973] 1 SCR 697; ਬੁਧੀਆ ਸਵੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀਨਾਥ ਦੇਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1999) 4 SCC 396 : [1999] 2 SCR 1189 – ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀਮੇਂਸ ਐਟਕੀਂਗਸੇਲਸ਼ੈਫਟ, (2007) 4 SCC 451 : [2007] 3 SCR 399 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਧਾਰਾ 9A, CPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

4.1 ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ "ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਪੱਟੀ" ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਕੇ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 43-44] [840-G-H; 841-ਏ-ਬੀ]

4.2 ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਰੈਜ਼ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਸਮੀਕਰਨ "ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੱਟੀ" ਵਿੱਚ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਬਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਤੰਗ ਹੈ, ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। [ਪਰਾ 45] [841-ਬੀ-ਜੀ]

4.3 ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਦੇ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ

ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਆਰਡਰ XIV ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2. ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(1) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਇੱਕ ਰਵਾਨਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੇਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। [ਪੈਰਾ 46, 47] [842-ਡੀ-ਐਚ; 843-ਏ]

4.4 ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 (CPC) ਦੀ ਧਾਰਾ 9A ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨੁਕਸ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰ ਮੁਕੱਦਮੇ

ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 49, 50] [843-ਸੀ-ਜੀ]

ਰਘੁਨਾਥ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੋਕਲ ਚੰਦ, ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 827 : [1959] ਐਸਸੀਆਰ 811 - ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਮੁੜ ਵਿੱਚ: ਕ੍ਰਮ XIV ਨਿਯਮ

2 5. ਸੋਧ ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ, ਧਾਰਾ 9ਏ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪਾਰਾ 52, 54] [844-D-G-H; 845-ਏ]

ਸਾਜਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 3 ਐਮ.ਐਚ.ਐਲ.ਜੇ. 892; ਗੁਣਵੰਤਭਾਈ ਮੂਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਐਂਟਨ ਏਲਿਸ ਫਰੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2006) 3 SCC 634 : [2006] 2 SCR 886 ; ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ, (1998) 5 SCC 69 : [1998] 3

SCR 187; ਸਨੇਹ ਲਤਾ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪਲਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2019) 3 SCC 594 : [2019] 1 SCR 463 ; \

ਹੀਰਾਲਾਲ ਪਟਨੀ ਬਨਾਮ ਕਾਲੀ ਨਾਥ, AIR 1962 SC 199 : [1962] SCR 747 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਸੋਨੀ ਬਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2003) 1 SCC 488 : [2002] 4 Suppl. SCR 260 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ

6.1 ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ 9A ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 58, 62] [847- ਈ; 848-F]

ਮੇਜਰ ਐਸ ਐਸ ਖੰਨਾ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ. F.J. ਢਿੱਲੋਂ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 SC 497 : [1964] SCR 409; ਨਰਨੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਵੂਲਾ ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (2005) 6 SCC 614 : [2004] 6 Suppl. SCR 1065 ; ਸੱਤੀ ਪਰਦੇਸੀ ਸਮਾਧੀ ਅਤੇ ਪਿੱਲਯਾਰ ਮੰਦਿਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਸੰਕੁੰਤਲਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, (2015) 5 SCC 674 : [2014] 9 SCR 221 ; ਰਾਮਦਿਆਲ ਉਮਰਾਓਮਲ ਬਨਾਮ ਪੰਨਾਲਾਲ ਜਗਨਨਾਥ ਜੀ, 1979 M.P.L.J 736 ; ਸੁੰਨੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ਰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 1991 ਸਾਰੇ 89 ; ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਆਰ. ਦੇਸਾਈ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੁਸ਼ਪਾ ਹੋਸਮਨੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ILR 2018 ਕਾਰ 5095 ; ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁੰਨਾਲਾਲ,

1957 RLW 323 ; ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨੇਕ ਸਿੰਘ (1994) SCC ਔਨਲਾਈਨ P&H 594; ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੀਪਲਜ਼ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ਼ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ILR (1997) Del 229 ; ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲ ਚੰਦਰ ਦਾਸ, ਏਆਈਆਰ 1991 ਕੈਲ 237 ; ਤਾਜ ਕੇਰਲ ਹੋਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਰਿਜ਼ੋਰਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਈਜ਼ੀਟੈਕ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿ. ਲਿਮਿਟੇਡ, (2013) SCC ਔਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 20240 ; ਮਧਬਾਨੰਦ ਗੋਵਿੰਦਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਾਨਿਕਮ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., 2016-1-ਐਲ.ਡਬਲਯੂ. 49; ਐਂਗਸਲੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਟਰਸ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਐਂਡ ਆਰ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2007 ਗੁ. 23; ਚੰਦਰਮਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ (ਡੀ) ਐਲਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਗਰਵਾਲ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ, (2016) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸੀਐਚ 1740 ; ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਗੌਤਮ ਬਨਾਮ ਛੋਟੇ ਖਾਨ, (2003) SCC ਔਨਲਾਈਨ Utt 12 ; ਰਾਮਗਿਆ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਬ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ., (2018) SCC ਔਨਲਾਈਨ ਜਾਹ 578 ; ਲਾਲਚੰਦ ਸ਼ਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਕਲਾਬਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ., (2008) 2 ਗਊ ਐਲਆਰ 561; ਜੇ ਮੰਥਮਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਬਾਯਾ ਇਗਲਾਮਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.; ਵੈਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, AIR 2015 SC 3357 : [2015] SCR 637 ; ਹਰੇਂਦਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਕੁਮਾਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2018) 14 SCC 187 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6.2 ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਅਵੇਰਮੈਂਟਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਡਰ VII ਰੂਲ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੰਮ। [ਪੈਰਾ 65] [852-ਡੀ-ਈ]

ਰਮੇਸ਼ ਬੀ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਬਿਪਿਨ ਵਡੀਲਾਲ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2006) 5 SCC 638 : [2006] 3 Suppl. SCR 414 ; Lrs., AIR 2019 SC 1430 ਦੁਆਰਾ ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ); N.V. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਰਿਯੰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ LRs ਦੁਆਰਾ। & Ors., (2005) 5 SCC 548 : [2005] 1 Suppl. SCR 411 ; ਸੁਮਨ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਨੀਸ਼ਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2018) 9 SCC 808 : [2018] 10 SCR 26 – ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

7.1 ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ, ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। . ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 115 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਮੇਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9A ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 66 ਅਤੇ 67] [852- ਜੀ; 853-ਜੀ-ਐੱਚ; 854-ਏ-ਡੀ]

ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨ ਡੀ. ਦੇਸਾਈ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, (2015) 6 SCC 412 : [2015] 5 SCR 1075 ; ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨ ਡੀ. ਦੇਸਾਈ, (2009) 1 ਏਆਈਆਰ ਬੋਮ ਆਰ 477 ; ਰਾਇਲ ਪਾਮਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਰਤ ਸ਼ਾਹ, (2009) 2 ਬੋਮ ਸੀਆਰ 622 ;

ਮੁਕੁੰਦ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ MIAL, (2011) 2 MH.L.J. 936, ਜਗਸ਼ੀ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਨ ਬਿਲਡਰਜ਼, (2012) 3 ਬੋਮ ਸੀਆਰ 770 ; ਫੇਰਾਨੀ ਹੋਟਲਜ਼ ਪੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੁਸਲੀ ਨੇਵਿਲ ਵਾਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2012) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1994;

ਨਰੇਸ਼ ਲਚਨਮਾਨਦਾਸ ਅਸਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਹਰੀਦਾਸ ਅਸਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2013) SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1368 ;

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਕੇ. ਭੋਗ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2015) SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 664 - ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੂੰਖੇ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਰਵ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜਾਵਲਕਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2015) 7 SCC 321 - ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਸਾਹਨੀ, (1998) 3 MLJ 940; ਸੁਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, (2001) 1 ਐਮ.ਐਚ.ਐਲ.ਜੇ. 324 - ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਿਥਕਲਾਈਨ ਬੀਚਮ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਲਿਵਰ ਲਿਮਿਟੇਡ, 2002 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1337; ਸ਼ਰਧਾ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਬਨਾਮ ਸੇਂਟ ਪੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਟਾਊਨ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2003) 2 ਐਮ.ਐਚ.ਐਲ.ਜੇ. 219 - ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ।

ਰਾਜਾ ਸਾਬਣ ਫੈਕਟਰੀ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼ਾਂਤਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1449 : [1965] ਐਸਸੀਆਰ 800; ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., (1988) 2 SCC 602 : [1988] 1 Suppl. SCR 1; ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਐਸ.ਕੇ. ਲੋਰਈਆ, (1972) 2 SCC 692 : [1973] 1 SCR 1010; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਉਜਾਮ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1621 : [1963] ਐਸਸੀਆਰ 778; ਅਨੇਵਰ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1651; ਐਮ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ, (1972) 2 SCC 427 : [1973] 1 SCR 697; ਹਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੂਲਸ਼ੰਕਰ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਬੀ. ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (1974) 3 SCC 415:[1974] 1 SCR 548; ਇਤਿਆਵੀਰਾ ਮਥਾਈ ਬਨਾਮ ਵਰਕੇ ਵਰਕੇ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 907 : [1964] ਐਸਸੀਆਰ 495 ; ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓਂਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ, ਏਆਈਆਰ 1935 ਪੀਸੀ 85 ; ਮਾਨਿਕ ਚੰਦਰ ਨੰਦੀ ਬਨਾਮ ਦੇਬਦਾਸ ਨੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1986) 1 SCC 512 ; ITW Signode India Ltd. ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, (2004) 3 SCC 48 : [2003] 5 Suppl. SCR 751 ; ਕਮਲੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2008) 12 SCC 577 : [2008] 6 SCR 653 ; ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਦਰਾ ਉਤਪਾਦ, (2018) 2 SCC 534 : [2018] 1 SCR 848 ; ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੰਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧਵ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ, ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 153 : [1966] ਐਸਸੀਆਰ 102 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ

8. ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A, CPC ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਮੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਲਏ ਗਏ ਦੋਨਾਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਠਿਨਾਈ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧੀਨਗੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 76] [863-F]

ਰੋਹਿਤਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿ. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2013) 11 SCC 451 : [2012] 13 SCR 47 ; ਨਲੀਨਾਖਯਾ ਬਾਈਸੈਕ v. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਹਲਦਾਰ, ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 148 : [1953] ਐਸਸੀਆਰ 533 - ਵੱਖਰਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2015] 5 SCR 1075 ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 1

(2015) 7 SCC 321 ਨੇ ਪੈਰਾ 1 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ

[1966] ਐਸਸੀਆਰ 102 ਪੈਰਾ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1965] ਐਸਸੀਆਰ 800 ਪੈਰਾ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1988] 1 ਸਪਲ. SCR 1 ਨੇ ਪੈਰਾ 22 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1973] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1010 ਪੈਰਾ 23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1963] ਐਸਸੀਆਰ 778 ਪੈਰਾ 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1651 ਨੇ ਪੈਰਾ 25 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1973] 1 ਐਸਸੀਆਰ 697 ਪੈਰਾ 26 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1968] ਐਸਸੀਆਰ 505 ਪੈਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(1971) 3 SCC 124 ਪੈਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[2008] 9 ਐਸਸੀਆਰ 652 ਪੈਰਾ 34 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1976] 1 SCR 427 ਨੇ ਪੈਰਾ 35 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ

[1974] 1 SCR 548 ਪੈਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[1971] ਐਸਸੀਆਰ 557 ਪੈਰਾ 38 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1969] ਐਸਸੀਆਰ 92 ਪੈਰਾ 39 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2007] 3 SCR 399 ਪੈਰਾ 40 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

[1999] 2 SCR 1189 ਪੈਰਾ 42 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1959] SCR 811 ਪੈਰਾ 49 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2002] 4 ਸਪਲ. SCR 260 ਪੈਰਾ 55 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[2006] 2 ਐਸਸੀਆਰ 886 ਪੈਰਾ 56 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1998] 3 ਐਸਸੀਆਰ 187 ਪੈਰਾ 56 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2019] 1 SCR 463 ਪੈਰਾ 56 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1962] ਐਸਸੀਆਰ 747 ਪੈਰਾ 56 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1964] ਐਸਸੀਆਰ 409 ਪੈਰਾ 57 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2004] 6 ਸਪਲ. SCR 1065 ਪੈਰਾ 58 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2014] 9 ਐਸਸੀਆਰ 221 ਪੈਰਾ 59 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2015] SCR 637 ਪੈਰਾ 61 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2018) 14 SCC 187 ਨੇ ਪੈਰਾ 63 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2006] 3 ਸਪਲ. SCR 414 ਪੈਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

AIR 2019 SC 1430 ਪੈਰਾ 65 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[2005] 1 ਸਪਲ. SCR 411 ਪੈਰਾ 65 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[2018] 10 SCR 26 ਪੈਰਾ 65 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[1964] ਐਸਸੀਆਰ 495 ਪੈਰਾ 68 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਏਆਈਆਰ 1935 ਪੀਸੀ 85 ਨੇ ਪੈਰਾ 68 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(1986) 1 SCC 512 ਪੈਰਾ 69 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[2003] 5 ਸਪਲ. SCR 751 ਪੈਰਾ 70 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2008] 6 ਐਸਸੀਆਰ 653 ਪੈਰਾ 71 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2018] 1 SCR 848 ਪੈਰਾ 72 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2012] 13 SCR 47 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 76

[1953] SCR 533 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 76

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ/ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : 2013 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 31982-31983।

2008 ਦੇ AN ਨੰਬਰ 414 ਅਤੇ 2008 ਦੇ SN ਨੰਬਰ 414 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.09.2013 ਅਤੇ 20.09.2013 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3396 ਵਿੱਚ 2015 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 2856।

ਐਫ.ਐਸ. ਨਰੀਮਨ, ਡਾ. ਏ.ਐੱਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ, ਐੱਸ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰੋਹਨ ਕੇਲਕਰ, ਮਿਸ. ਨੰਦਿਨੀ ਗੋਰ, ਸ. ਤਾਹਿਰਾ ਕਰੰਜਵਾਲਾ, ਸ. ਨਤਾਸ਼ਾ ਸਹਿਰਾਵਤ, ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਭਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁ. ਓਲਗਾ ਲੂਮ ਪਰੇਰਾ, ਕਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੱਭਰਵਾਲ, ਐਮ.ਐਸ. ਕਰੰਜਵਾਲਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ. ਹੇਮਲਤਾ ਜੈਨ, ਅੰਕੁਰ ਸਹਿਗਲ, ਨੂਰੂਦੀਨ ਢਿੱਲਾ, ਅਨਿਰੁਧ ਹਰਿਆਨੀ, ਕੁ. ਸੁਖਦਾ ਵਾਗਲੇ, ਸ. ਪਾਰੁਲ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਈ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪੂਰਨਿਮਾ ਭੱਟ, ਸ. ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, ਕੌਸ਼ਿਕ ਪੋਦਾਰ, ਅਭਿਮਨਿਊ ਭੰਡਾਰੀ, ਅਵਿਸ਼ਕਾਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਕੁ. ਰੂਹੀਨਾ ਦੂਆ, ਚੇਤਨਿਆ ਮਦਾਨ, ਮਿਸ. ਨਤਾਸ਼ਾ ਗਰਗ, ਸ. ਗੌਰੀ ਰਿਸ਼ੀ, ਸ. ਰੰਜੀਤਾ ਰੋਹਤਗੀ, ਆਰਵ ਪੰਡਿਤ, ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 17.8.2015 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨ ਡੀ. ਦੇਸਾਈ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , (2015) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ

ਐਕਟ, 1977 ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਬਦ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੌੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੂੰਖੇ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਰਵ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜਾਵਲਕਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2015) 7 SCC 321, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈ। v. ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧਵ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ, ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 153 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ।

2. ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੂੰਖੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1970 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1977 ਦੁਆਰਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸੋਧੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 19.12.1977 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। 1.2.1977 ਤੋਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰੀਏ, ਅਸੀਂ ਸਾਲ 1970 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। 15.12.1969 ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ:

"ਆਬਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਇੰਡੋਪੁਰਤਗਾਲੀ ਬਨਾਮ ਬੋਰਗੇਸ, (1958) 60 ਬੋਮ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ. ਐਲ.ਆਰ. 660 ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਂਬੇ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੈਧ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਟੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 7 ਸਤੰਬਰ 1961 ਨੂੰ 1960 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 191 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੇ ਸਿਟੀ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਜਾਇਜ਼ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਪਨ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ।

ਨਾਗਪੁਰ, ਮਿਤੀ 6 ਦਸੰਬਰ 1969 ਨੂੰ ਐਸ.ਕੇ. ਵਾਨਖੇੜੇ

ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ

ਐੱਸ.ਐੱਚ. ਬੇਲਾਵਾਦੀ

ਨਾਗਪੁਰ ਮਿਤੀ 15 ਦਸੰਬਰ 1969 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਸ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ।''

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 1970 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“9A.(1) ਜੇਕਰ, ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਕਿਸੇ ਰਿਸੀਵਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। . ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੰਬਿਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

5. ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਉਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਆਬਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1953 (1953 ਦਾ ਹਾਈਡ. XI) ਦੁਆਰਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 (V of 1908) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸੋਧ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ) ਐਕਟ, 1964 (1965 ਦਾ ਮਹ. VI) ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1970 (1970 ਦਾ ਮਾਹ. XXV) ਦੁਆਰਾ। 1953 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਟੇਟ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 60(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1970 ਦੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਬੰਬੇ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1948 (ਬੌਮ. ਐਲਐਕਸ ਆਫ਼ 1948) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਬੰਬਈ ਖੇਤਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1953 (1953 ਦਾ ਹਾਈਡ. XVIII)। 1948 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚਮੈਂਟ, ਵਜ਼ੀਫੇ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 60(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਦਾ ਹੈ। 1953 ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਵੀ ਧਾਰਾ 60(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਾਬਕਾ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਜਾਂ ਤਰਸਯੋਗ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ।

2. ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 (1976 ਦੀ ਸੀਆਈਵੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 97 ਅੰਤਰਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ ਸੰਹਿਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਆਂਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੋਧਾਂ 1976 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੋਡ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 1948 ਦੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 60(1) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 1948 ਦੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਣ 1976 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 254(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਸਮਾਨ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਰਹਿਣ। ਬਿੱਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

3. ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ: -

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ।- ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

ਕਲਾਜ਼ 2 ਅਤੇ 3.- ਧਾਰਾ 2 ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 1970 ਦੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 9A ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 3 ਉਸੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 4.- ਕਿਉਂਕਿ 1948 ਦੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਧ ਐਕਟ 1976 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 60(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6.- ਕਲਾਜ਼ 5 ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 1953 ਦੇ ਦੋ-ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 60(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਛੋਟਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲਾਜ਼ 6 ਇਹਨਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰੜਾ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਸੈਨ ਐਮ. ਦਲਵਾਈ,

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ 5 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ.
ਅਕਤੂਬਰ 1977।

ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9ਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“9 ਏ. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। - (1) ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ, ਜੇਕਰ, ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਠਹਿਰਨ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। . ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਲੰਬਿਤ, ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇਗੀ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ, "ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਰਿਸੀਵਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇਗੀ।

6. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ 27.06.2018 ਨੂੰ "ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਿਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2018" ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ)। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"3. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

"(1) ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2018 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, "ਸੋਧ ਆਰਡੀਨੈਂਸ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। , ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਡਰ XIV ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ..."

ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ XIV ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ 29.10.2018 ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018 (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਕਟ ਨੰ.LXI ਆਫ਼ 2018) (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਐਕਟ) ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. 15.12.2018 ਨੂੰ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ "ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018" (ਦੂਜਾ ਸੋਧ ਐਕਟ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"2. ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ (1) ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 27 ਜੂਨ, 2018 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਅਰਥਾਤ:-

"(1) ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, "ਸੋਧ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। , ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 9A ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 9ਏ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਫਰੇਮਿੰਗ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਦਾ ਨਿਯਮ 2 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ , ਜੇ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਓ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਆਰਡਰ XIV ਰੂਲ 2 ਦੇ ਪੂਰਵ-ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ, ਉਹ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.

9. ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ 1976 ਵਿੱਚ ਸੋਧ 1.2.1977 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। ਆਰਡਰ XIV ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 2 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"2. ਅਦਾਲਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਵੇਗੀ।- (1) ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏਗੀ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਮਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ-

(a) ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕ, ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ.

ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਵਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ

ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਦਾ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਯੋਗ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ (1) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ (2) ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ। ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2(2)(ਏ) ਦੇ ਨਿਯਮ 2(2)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਟੀ।"

10. ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੂੰਖੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9ਏ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਸਿਰਫ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੀਮਾ ਦੇ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“16. ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ, ਚਾਰਟਰ, ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਸੀਮਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ, sensu stricto, ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਲ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਕਨੂੰਨ, ਚਾਰਟਰ, ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨੁਕਸ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। . ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ 'ਤੇ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

20. ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ ਸਿਰਫ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਨੂੰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।

21. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। . ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

11. ਜਿੱਥੇ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੁੰਖੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"56. ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੁੰਖੇ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਰਵ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜਾਵਲਕਰ, (2015) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 321 ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕੋਰਟ, ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਬਨਾਮ ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧਵ (ਪੰਜ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ), ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 153 ਅਤੇ ਮਾਨਿਕ ਚੰਦਰ ਨੰਦੀ ਬਨਾਮ ਦੇਬਦਾਸ ਨੰਦੀ, (1986) 1 ਐਸਸੀਸੀ 512, ਐਨਟੀਪੀਸੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਮੇਂਸ ਅਕਟੀਏਂਗਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ , (2007) 4 SCC 451, ਅਧਿਕਾਰਤ ਟਰੱਸਟੀ ਬਨਾਮ ਸਚਿੰਦਰ ਨਾਥ ਚੈਟਰਜੀ, AIR 1969 SC 823, ITW Signode India Ltd. v. CCE, (2004) 3 SCC 48 ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ, (2008) 577. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

61. ਮਿਸਟਰ ਨਰੀਮਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਮੇਸ਼ ਬੀ. ਦੇਸਾਈ ਬਨਾਮ ਬਿਪਿਨ ਵਡੀਲਾਲ ਮਹਿਤਾ, (2006) 5 SCC 638 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਸੀਪੀਸੀ

ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

62. ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ ਵਿੱਚ 1977 ਦੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਆਦੇਸ਼, ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 CPC ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ

12. ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਫ.ਐੱਸ. ਨਰੀਮਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ

ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੀਪੀਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਸਾਹਨੀ, 1998 (3) MLJ 940 ਅਤੇ Smithkline ਬੀਚਮ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਲਿਵਰ ਲਿਮਿਟੇਡ, 2002 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1337 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕਮਲਾਕਰ ਏਕਨਾਥ ਸਲੁੰਖੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਚੇਤੰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਚੁਣਿਆ ਤਾਂ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। - ਧਾਰਾ 9A ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਾ ਕੇਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ। 1970 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ

ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਨਰ-ਪਛਾਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 1976 ਦੇ ਸੀਪੀਸੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ XIII ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ XII ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਡਰ XII ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡਰ XIV ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਹਨ।

14. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

15. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9A ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 80 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ‘ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ’ ਸ਼ਬਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ

ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨੂੰ ਤੈਨਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 9ਏ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9A ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 'ਤੇ ਇੱਕ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

RE ਵਿੱਚ: ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ

16. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ, ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਤੇ "ਗੁਣਵੱਤਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤ ਜੋ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ

ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

17. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਜੂਰੀਸ" ਅਤੇ "ਡਿਕੋ" ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦਾ ਹਾਂ" ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਧੀਵਤ ਗਠਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ, ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਬਾਈਡਿੰਗ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੇਪਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਨੋਰੰਜਨ, ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ।

18. ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

19. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"9. ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕ ਨਾ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ (ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ I.- ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ II.- ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਦਫਤਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

20. 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ" ਨੂੰ 1908 ਦੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

21. ਰਾਜਾ ਸਾਬਣ ਫੈਕਟਰੀ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼ਾਂਤਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1449 1450 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ.

22. ਵਿੱਚ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ., (1988) 2 SCC 602, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਟੀ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਮੌਖਿਕ ਕਾਸਟ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਸਰਾ ਹੈ - ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

“142. ਸਮੀਕਰਨ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੌਖਿਕ ਕਾਸਟ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਸਰਾ' ਹੈ - ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇਸਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਥਾਰਟੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਹਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਲਈ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਮਲਕਾਰਜੁਨ ਬਿਨ ਸ਼ਿਦਰਾਮੱਪਾ ਬਨਾਮ ਨਰਹਰੀ ਬਿਨ ਸ਼ਿਵੱਪਾ, (1900) 27 IA 216 ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਹ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ. ਜੇਕਰ ਇਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਲਤ ਧਿਰ ਸਿਰਫ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਰਸ ਹੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇ, ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ”

23. ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਐਸ.ਕੇ. ਲੋਰਈਆ, (1972) 2 SCC 692 ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ. ਹੇਠਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਹੈ:

"11. ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਫੌਜ, ਕਿਸੇ ਕੋਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 122(1) ਅਤੇ 125 ਦੋਵੇਂ ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ X ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 122(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕੱਲੇ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 549(1) ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

ਆਮ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

24. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ. ਉਜਾਮ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1621, ਸੈਕਸ਼ਨ 9, ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ:

“(15) ਹੁਣ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਰਟੀਓਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ। ਸਵਾਲ, ਕਿ ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਝੂਠ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਇਹ "ਸ਼ੁਰੂ ਸਮੇਂ, ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਜਾਂਚ ਦੇ'। (ਰੈਕਸ v. ਬੋਲਟਨ [1841] । Q.B. 66. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ...

(ਹਾਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਤੀਸਰੀ ਐਡ. ਵਾਲੀਅਮ 11 ਪੰਨਾ 59)। ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਲਤ। ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗਲਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੈਜ਼ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਲਿਵਿੰਗਸਟੋਨ ਬਨਾਮ ਵੈਸਟਮਨਿਸਟਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [1904] 2 ਕੇ.ਬੀ. 109; ਰੀ ਬਰਕਨਹੈੱਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (1952) ਸੀ. 359 ਰੀ 56 ਡੈਂਟਨ ਰੋਡ ਟਵਿਕਨਹੈਮ [1953] ਚੈ. 51 ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਬਨਾਮ ਹੋਪ [1959] 2 ਡਬਲਯੂ.ਐਲ.ਆਰ. 37 ...।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

25. ਅਨੋਵਰ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1651 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ

ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

26. ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਆਰਪੀ ਕਪੂਰ, (1972) 2 SCC 427, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਮੌਖਿਕ ਕੋਟ ਹੈ। ਵਿਚ ਹਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੂਲਸ਼ੰਕਰ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਬੀ. ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਓਰਸ., (1974) 3 SCC 415, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲਿਆਵੇਗਾ।

27. ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। CPC ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ VIII ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 86 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਧਾਰਾ 135 ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ II ਨਿਯਮ 3(2) ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 3-A(4) ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੋਕ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XXIII ਨਿਯਮ 3-ਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ

ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: “ਸੂਟ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰੋ”

28. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ" ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ. ਜੇਕਰ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀ।

29. ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਗਲਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

30. 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕਾਸ਼ੀਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੰਤੋਖਬਾਈ, ਏਆਈਆਰ 1958 MP 91 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ। 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"5. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ S.14 ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ।

ਹੁਣ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ S.14(1) ਵਿੱਚ ਆਏ ਸ਼ਬਦ 'ਜੋ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ' ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। AIR 1945 Cal 381 (B) ਵਿੱਚ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ

ਤਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ S.14 ਕੁਝ ਖਾਸ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦਾ S.14 ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰਪੂਰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਇੱਥੇ, ਮੁਦਈ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਤੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਜੰਟ ਦਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਫਿਰ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ S.14 ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਰਟ.89 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ. ਨੇ ਨਕੁਲ ਚੰਦਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਪਦ ਘੋਸ਼, ਏਆਈਆਰ 1945 ਕੈਲ 381 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

31. 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ। ਲਕਸ਼ਮੀਰਤਨ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਕਾਨਪੁਰ, ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 488 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ। ਜਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੁੰਨੂ ਸਾਹੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ, 1971 (3) SCC 124 ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ।

32. 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ' ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੁੰਨੂ ਸਾਹੂ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ, 1971 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (3) SCC 124 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ "ਮਨੋਰੰਜਨ" ਸ਼ਬਦ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ, ਏਆਈਆਰ 1982 ਸਾਰੇ 547 ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧੂਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਚਮਨਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਲ 543 ਅਤੇ ਹਾਜੀ ਰਹੀਮ ਬਕਸ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸਮੀਉੱਲ੍ਹਾ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, ਏਆਈਆਰ 1963 ਸਾਰੇ 320

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਹਾਂਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ, ਏਆਈਆਰ 1964 ਸਾਰੇ 289। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ "ਮਨੋਰੰਜਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਨਿਰਣਾਇਕ' ਜਾਂ "ਮਨੋਰੰਜਨ" ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।' ਕਮ., ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਕਾਨਪੁਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 SC 488. ਅਸੀਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। "

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ ਆਰਡਰ XXI ਨਿਯਮ 90 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ। ਐਂਟਰਟੇਨ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ

33. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਸਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

34. ਡਾਬਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਆਰ. ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, 2008 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 595 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਆਰਡਰ II ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"19. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਪਰ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 2 ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ”

35. ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾਕਰ ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ ਵਾਡਕੇ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ, ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 2238 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਰਾਹਤ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“27..... ਇਸ ਲਈ, ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

36. ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਥ, ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥ ਗਾਇਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

37. ਭਗਵਤੀ ਸ਼ੰਕਰ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ, ਏਆਈਆਰ 1944 ਲਾ 136 ਰਾਹੀਂ ਭਾਈ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੀਪਲਜ਼ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਨਾਰਦਰਨ ਇੰਡੀਆ (ਲਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਵਿਚ ਹਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੂਲਸ਼ੰਕਰ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਬੀ. ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਓਰਸ., (1974) 3 SCC 415 ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"28. ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਬੈਦਿਆਨਾਥ ਪੰਜਿਯਾਰ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਮਹਤੋ, (1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਿਟਾਉਣ ਵਿੱਚ 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਵੋਪਨਸੋ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਐਲ. ਓਡੁਆ, (1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 550 ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਗਲਤ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਆਧਾਰ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਲਤ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਦੀ ਰੇਖਾ ਅਨੀਸਮਿਨਿਕ ਕੇਸ, (1967) 3

ਡਬਲਯੂਐਲਆਰ 382 ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪਤਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਟਾਇਆ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਇਸਦਾ ਗਲਤ ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਇੱਕ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, (ਅਨੀਸਮਿਨਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀ. 394 'ਤੇ ਡਿਪਲੋਕ, ਜੇ. ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਖੋ)। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ "ਸ਼ੁੱਧ" ਸਿਧਾਂਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਉਪਯੋਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਕਲਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਰਸਮੀ ਬਣਤਰ ਆਪਣੀ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਸਮਰੂਪਤਾ ਨੂੰ ਗੁਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਤਲ 'ਤੇ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤਰਕ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਹੀ ਹੈ।" ਅਤੇ 1950 ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਐਨੀਸਮਿਨਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, [1968] 2 Q.B. ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. 862

38. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, 1971 (1) SCC 486 ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹਨ। ਪੂਰਵ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਨੂੰਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

39. ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਟਰੱਸਟੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਸਚਿੰਦਰ ਨਾਥ ਚੈਟਰਜੀ, ਏਆਈਆਰ 1969 ਐਸਸੀ 823 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਮੰਗੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

“12. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੈਮਫ੍ਰੀ, ਜੇ. ਕੋਲ ਸੈਟਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ।

13. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਿਰਦੇ ਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਮਚੰਦਰ ਬਰਨਾ ਸਰਮਾ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ILR 48 Cal 138 = AIR 1921 Cal 84 (FB)। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 146 'ਤੇ ILR (Cal) = (AIR ਦੇ p.36 'ਤੇ) ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ:

“ਸੁਖਲਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾ ਚੰਦ, (1905) ਆਈਐਲਆਰ 33 ਕੈਲ 68 (ਐਫਬੀ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 'ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ:' ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਅਧਿਕਾਰਤ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਕਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ' ਕਰਦੇ ਹਨ; 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਥਾਰਟੀ', "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ"; "ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ"; "ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ"; "ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ"।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

40. ਨੈਸ਼ਨਲ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਮੇਂਸ ਐਟਕੀਂਗਸੇਲਸ਼ਾਫਟ, (2007) 4 SCC 451, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਭਿਆਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“17. ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਖਾਰਜ ਵੀ, ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੋਨੀ ਚੌਗੁਲੇ ਬਨਾਮ ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧਵ ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 153 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ: (ਏਆਈਆਰ ਪੰਨਾ 155, ਪੈਰਾ 10)

“ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। "

ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਸਮੀਕਰਨ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਰੰਗ ਉਸ ਸੈਟਿੰਗ ਤੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ...।"

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਨਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ

ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

41. ਵਿਚ ਐਮ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਆਰ ਪੀ ਕਪੂਰ (ਸੁਪਰਾ), ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

“12. ... ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, 1884 ਵਿੱਚ, ਰਾਜਾ ਅਮੀਰ ਹਸਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਓ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, (1884) ਐਲਆਰ 11 ਆਈਏ 237 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 622 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਧਾਰਾ 115 ਸੀ। 1908 ਦਾ ਕੋਡ:

“ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ? ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।"

ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਉਦੈਰ ਬਨਾਮ ਵਾਸੂਦੇਵ ਅਈਅਰ, (1917) ਐਲਆਰ 44 ਆਈਏ 261, 267 ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

“ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਕੱਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਅਭਿਆਸ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

ਵਿਚ ਐਨ.ਐਸ. ਵੈਂਕਟਗਿਰੀ ਅਯੰਗਰ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਬੋਰਡ, ਮਦਰਾਸ, (1948-49) ਐਲਆਰ 76 ਆਈਏ 73, ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, (ਏ) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ; (ਬੀ) ਕਿ ਕੇਸ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (c) ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਯਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕੁਝ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। .....

ਸ਼ਬਦ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਕਈ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਮੌਖਿਕ ਕੋਟ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਰਥ ਸੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਨੇ ਐਨੀਸਮਿਨਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, (1969) 2 AC 147, ਅਰਥਾਤ, "ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਥਿਊਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੂਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਰਡ ਦਰਮਨ ਦੁਆਰਾ ਆਰ ਬਨਾਮ ਬੋਲਟਨ, (1841) 1 Q.B. 66. ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਨੀਸਮਿਨਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬੁਰਾ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ”

ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਪੀਅਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਸੰਸਦ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਇਸਦੇ ਕਥਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ”

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ 'ਕੰਮ' ਅਤੇ 'ਵੱਧ' ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਹਾਂ। "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਡਿਕਟਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਮਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੁੱਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਲਗਭਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤ ਰਚਨਾ ਨੂੰ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ," "ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣਾ" ਜਾਂ "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਲਤ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ"। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਗਲਤੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਰਫ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੇਧ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿੰਨੇ ਵਿਥਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਨਿਰਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਐਚ.ਐਨ.ਆਰ. ਵੇਡ, "ਐਨੀਸਮਿਨਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪਹਿਲੂ", ਕਾਨੂੰਨ ਤਿਮਾਹੀ ਸਮੀਖਿਆ, ਵੋਲ. 85,1969, ਪੰਨਾ 198)। ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਥੋੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਪੰਨ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਲਤੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

42. ਬੁਧੀਆ ਸਵੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀਨਾਥ ਦੇਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (1999) 4 SCC 396 = AIR 1999 SC 2089, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ nullity ਹੋ ਜ ਨਾ. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“14. ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ...।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਧਾਰਾ 9A, CPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

43. ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ

ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ "ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਪੱਟੀ" ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਕੇ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

44. ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

45. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੰਗ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਮਨੋਰੰਜਨ' ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਰੈਜ਼ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਸਮੀਕਰਨ "ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ

ਕਰਨ ਦੀ ਪੱਟੀ" ਵਿੱਚ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਬਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਰਥ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਤੰਗ ਹੈ, ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

46. ਧਾਰਾ 9ਏ, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ., ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਮਿਲਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਰ ਸੀ. ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 9ਏ ਨੂੰ ਸਾਲ 1970 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 1977 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਇਨਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ; ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ, ਸੈੱਟ-ਆਫ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਨਿਰੀਖਣ, ਦਾਖਲਾ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਡਰ XIV ਦੇ ਤਹਿਤ

ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫਰੇਮਿੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਦੇ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਆਰਡਰ XIV ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2. ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(1) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਇੱਕ ਰਵਾਨਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ।

47. ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੇਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

48. ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ/ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ 12 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਾ।

49. ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 (CPC) ਦੀ ਧਾਰਾ 9A ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨੁਕਸ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਘੂਨਾਥ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੋਕਲ ਚੰਦ, ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 827 ਵਿੱਚ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰੱਦ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ, ਜਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਨੁਕਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਿਰਫ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 9-ਏ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

50. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ

ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦਾ।

51. ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੀਪੀਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਰੂਲ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਬੂਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਦਾ ਦਾਇਰਾ CPC ਦੇ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 (2) ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਇਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਮੋਹਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਪੂਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ CPC ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 CPC ਦੇ ਤਹਿਤ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ।

ਮੁੜ ਵਿੱਚ: ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2

52. ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਸਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2(2)(a) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

53. ਸਾਜਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2018 (3) ਐਮ.ਐਚ.ਐਲ.ਜੇ. 892; ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

54. ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਵਲ "ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ। , ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਜੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 9A, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

55. ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸੋਨੀ ਬਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2003) 1 SCC 488 ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ:

"21. ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲਯੋਗਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਾਰੂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕਤਾ, ਉਸਾਰੂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ, ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿਰਫ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸੋਨੀ ਬਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ, ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

56. ਗੁਣਵੰਤਭਾਈ ਮੂਲਚੰਦ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਐਂਟਨ ਏਲਿਸ ਫਰੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2006) 3 ਐਸਸੀਸੀ 634 ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਪਰ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਮਾ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ, (1998) 5 SCC 69 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਸਨੇਹ ਲਤਾ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪਲਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ , (2019) 3 SCC 594 ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ CPC ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇਤਰਾਜ਼ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੂਲ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੀਰਾਲਾਲ ਪਟਨੀ ਬਨਾਮ ਕਾਲੀ ਨਾਥ, ਸਨੇਹ ਲਤਾ ਗੋਇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ AIR 1962 SC 199 ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

“13. ਉਪ-ਭਾਗ

(1) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(i) ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸੰਭਵ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਮੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।

14. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਧਾਨਿਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਮੀਕਰਨ ਧਾਰਾ 9 ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ

57. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਮੇਜਰ ਐਸ.ਐਸ. ਖੰਨਾ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ. ਐਫ ਜੇ ਢਿੱਲੋਂ, ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 497, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਡ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

58. ਨਰਨੇ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਵੂਲਾ ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ. (2005) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 614, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 9A ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ।

59. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤੀ ਪਰਦੇਸੀ ਸਮਾਧੀ ਅਤੇ ਪਿੱਲਯਾਰ ਮੰਦਿਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਸੰਕੁੰਤਲਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵਿੱਚ, (2015) 5 ਐਸਸੀਸੀ 674, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

60. ਰਾਮਦਿਆਲ ਉਮਰੋਮਲ ਬਨਾਮ ਪੰਨਾਲਾਲ ਜਗਨਨਾਥਜੀ, 1979 ਐਮ.ਪੀ.ਐਲ.ਜੇ. 736 ਵਿੱਚ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਸੁੰਨੀ ਸੈਂਟਰਲ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ਰਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 1991 ਆਲ 89, ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਆਰ. ਦੇਸਾਈ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੁਸ਼ਪਾ ਹੋਸਮਨੀ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐੱਸ., ILR 2018 ਕਾਰ 5095, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁੰਨਾਲਾਲ, 1957 RLW 323, ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨੇਕ ਸਿੰਘ 1994 SCC ਔਨਲਾਈਨ P&H 594, ਸਟੇਟ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੀਪਲਜ਼ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ਼ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ILR (1997) Del 229, ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲ ਚੰਦਰ ਦਾਸ, AIR 1991 Cal 237, Taj Kerala Hotels & Resorts Ltd. v. Easytec India Pvt. ਲਿਮਿਟੇਡ, 2013 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕੇਰ 20240, ਮਧਬਾਨੰਦ ਗੋਵਿੰਦਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਾਨਿਕਮ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., 2016-1-ਐਲ.ਡਬਲਯੂ. 49, ਐਂਗਸਲੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਟਰਸ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਸਰਵਿਸ ਐਂਡ ਆਰ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2007 ਗੁ. 23; ਚੰਦਰਮਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ (ਡੀ) ਐਲਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ, 2016 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਛੇ 1740, ਨਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਗੌਤਮ ਬਨਾਮ ਛੋਟੇ ਖਾਨ, 2003 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਉਤ 12, ਰਾਮਗਿਆ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਬ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹ ਐਂਡ ਆਰਐਸ, 2018 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਜਹ 578, ਲਾਲਚੰਦ ਸ਼ਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਕਲਾਬਤੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ., (2008) 2 ਗਊ ਐਲਆਰ 561 ਅਤੇ ਜੇ ਮੰਥਮਾ ਅਤੇ ਐਨਆਰ. v. ਬਾਯਾ ਇਗਲਾਮਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

61. ਵੈਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 2015 ਐਸਸੀ 3357 ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੂਰਵ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

62. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

63. ਹਰੇਂਦਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਕੁਮਾਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2018) 14 ਐਸਸੀਸੀ 187 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਦਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਸਮੇਤ ਸੀਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

64. ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11 ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਰਮੇਸ਼ ਬੀ. ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। v. ਬਿਪਿਨ ਵਡੀਲਾਲ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., (2006) 5 SCC 638, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਮੂਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“13. ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2 ਸੀਪੀਸੀ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਹ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁੱਦਾ (ਏ) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਜਰ ਐਸ.ਐਸ ਖੰਨਾ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ. F.J. ਡਿਲਨ, AIR 1964 SC 497 ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (SCR p. 421)

“ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 2, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜੇ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਕੱਲੇ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਡ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਕਪਾਸੜ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ 14 ਰੂਲ 2 ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

65. (a) ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। Lrs., AIR 2019 SC 1430 ਦੁਆਰਾ ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“7. ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਦਈ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਡੀਡ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਸੀ। ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਡੀਡ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵੇ ਵਾਲੀ ਡੀਡ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 22 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਭਰਾ (ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ 15.12.2002 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ) ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਡੀਡ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਡੀਡ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ - ਮੁਦਈ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਡੀਡ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ- ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 10 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਟੀ.ਐਸ. (ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ) ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 203 ਆਫ 2001 ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 10- ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ 22 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, 1981 ਤੋਂ 2001/2003 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। . ਇਸ ਲਈ, ਟੀ. ਅਰਿਵੰਦਮ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1977 ਐਸ.ਸੀ. 2421) (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ।"

65.(ਬੀ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਲਆਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਰੀਅਮਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਵਿੱਚ। & Ors., (2005) 5 SCC 548, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

“16. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

65. (c) ਸੁਮਨ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਨੀਸ਼ਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, (2018) 9 SCC 808, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"10. ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ। ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ। ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸੀਮਾ ਦੀ

ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਤਾਜ਼ਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11, CPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਵੇਰਮੈਂਟਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(d) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਡਰ VII ਰੂਲ 11(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੰਮ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

66. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

67. ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"10. ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੇ S.115 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। S.115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਘੋਰ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਖੁਦ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। . ਜਿਵੇਂ ਕਿ Cls. S.115 ਦੇ (a), (b) ਅਤੇ (e) ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ S.115 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ। ਪਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ S.115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਗਲਤ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਥਾਂ ਦੀ

ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਘੋਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਤਰੁਟੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 115, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਢੋਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ)। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 115 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੌਂਡੀ ਚੌਗੁਲੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਮੇਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9A ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

68. ਇਤਿਆਵੀਰਾ ਮਥਾਈ ਬਨਾਮ ਵਰਕੇ ਵਰਕੇ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 907 ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਚਾਰ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓਂਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ, ਏਆਈਆਰ 1935 ਪੀਸੀ 85 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਤਿਆਵੀਰਾ ਮਥਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਪੇਕੇਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1093 ਦੇ OS ਨੰਬਰ 59 ਵਿੱਚ ਅਨੰਥਾ ਅਈਅਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਅਈਅਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਤਿਆਵੀਰਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹਾਈਪੋਥੀਕੇਸ਼ਨ ਬਾਂਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ ਰੱਦ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਭਾਵੇਂ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇ, ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ

ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਓਂਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਏਆਈਆਰ 1935 ਪੀਸੀ 85 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਐਸ.3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ S.3 ਪਰਿਮੇਂਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਉਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਲਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

69. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਨਿਕ ਚੰਦਰ ਨੰਦੀ ਬਨਾਮ ਦੇਬਦਾਸ ਨੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1986) 1 SCC 512 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਡਰ IX, CPC ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਦੋਂ ਆਈ ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੱਤੀ ਤੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 115 ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਮਾਨਿਕ ਚੰਦਰ ਨੰਦੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"5. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਹੱਦ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ

ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਈ. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ IX ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਪੱਤੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ. ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂ ਇੰਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਾਲ ਘੋਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 115, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਹੈ। 'ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ', ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ 9A ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

70. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ITW Signode India Ltd. ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, (2004) 3 SCC 48 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"69. ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

71. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2008) 12 SCC 577 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰਡਰ VII ਨਿਯਮ 11(ਡੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਮਲੇਸ਼ ਬਾਬੂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ ਨਿਕੰਮੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

72. ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਖਾਦ ਸਹਿਕਾਰੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਦਰਾ ਉਤਪਾਦ, (2018) 2 SCC 534 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

73. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"21. ਉਹ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰੰਗ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ। ਕਲਾਸਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਟਰੱਸਟੀ ਬਨਾਮ ਸਚਿੰਦਰ ਨਾਥ ਚੈਟਰਜੀ, ਏਆਈਆਰ 1969 ਐਸਸੀ 823 ਵਿੱਚ, "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: (ਐਸਸੀਆਰ ਪੰਨਾ 99: ਏਆਈਆਰ ਪੰਨਾ 827-28, ਪੈਰਾ 13)

"13. ... 'ਸੁਖ ਲਾਲ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਤਾ, ILR (1906) 33 ਕੈਲ 68 ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਸਮੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੇ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ"; "ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ", "ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ"; "ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ"; "ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ"; "ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ" ਚੰਦਰ ਬਰਨਾ ਸਰਮਾ, 1920 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 85 : ਆਈਐਲਆਰ (1921) 48 ਕੈਲ 138, ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ)""

ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢੋ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਓ।

74. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਿਥਕਲਾਈਨ ਬੀਚਮ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਹੈਲਥਕੇਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 9ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, 2001 (1) Mh.L.J. 324, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

75. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਬਨਾਮ ਸੇਂਟ ਪੈਟਰਿਕ ਟਾਊਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, 2003 (2) ਐਮ.ਐਚ.ਐਲ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 219, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9ਏ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾ ਐਸੋਸੀਏਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੋਰਸ਼ੋਰ

ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨ ਡੀ. ਦੇਸਾਈ, (2009) 1 ਏਆਈਆਰ ਬੋਮ ਆਰ 477, ਰਾਇਲ ਪਾਮਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਰਤ ਸ਼ਾਹ, (2009) 2 ਬੋਮ ਸੀਆਰ 622, ਮੁਕੁੰਦ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼। v. MIAL, 2011 (2) MH.L.J. 936, ਜਗਸ਼ੀ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਨ ਬਿਲਡਰਜ਼, (2012) 3 ਬੌਮ ਸੀਆਰ 770, ਫੇਰਾਨੀ ਹੋਟਲਜ਼ ਪੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੁਸਲੀ ਨੇਵਿਲ ਵਾਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2012 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੌਮ 1994, ਨਰੇਸ਼ ਲਚਨਮੰਦਸ ਅਸਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਹਰੀਦਾਸ ਅਸਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2013 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1368 ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਕੇ. ਭੋਗ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2015 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 664, ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 9A ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ

76. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੋੜ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਰੋਹਿਤਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2013) 11 SCC 451 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"23. ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਠਿਨਾਈ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਪੜਚੋਲ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ

ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। [ਵੀਡੀਓ ਸੀਆਈਟੀ (ਏਜੀ) ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਬ ਚੰਦਰ ਮੰਡਲ ਏਆਈਆਰ 1950 ਐਸਸੀ 265 ਅਤੇ ਡੀ.ਡੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1983) 2 SCC 235.]

24. ਬੰਗਾਲ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 661 (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 685, ਪੈਰਾ 43) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਨਤੀਜਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਲਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਬਦ, "ਡੂਰਾ ਲੈਕਸ ਸੇਡ ਲੈਕਸ", ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕਾਨੂੰਨ ਸਖ਼ਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ" ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ।

25. ਮੈਸੂਰ SEB ਬਨਾਮ ਬੰਗਲੋਰ ਵੂਲਨ ਕਾਟਨ ਐਂਡ ਸਿਲਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 1128 (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੀ. 1139, ਪੈਰਾ 27) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਅਸੁਵਿਧਾ” ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ. ਮਾਰਟਿਨ ਬਰਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ. ਕਲਕੱਤਾ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 ਐਸ.ਸੀ. 529 ਦੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੀ. 535, ਪੈਰਾ 14) ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ

“14. ... ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਨਤੀਜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ

ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਬਿਪਤਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨਤੀਜਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

(ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 442 ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਿਲਾਇੰਸ ਐਨਰਜੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (2009) 16 ਐਸਸੀਸੀ 659 ਵੀ ਦੇਖੋ)

26. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਠਿਨਾਈ, ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਅਤੇ ਘਟਾਓ

27. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਤਮ "A verbis legis non est recedendum" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, "ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ, ਕੋਈ ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।" ਇੱਕ ਭਾਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ; ਭਾਵੇਂ ਕਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ, ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਕ੍ਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਇਰਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਫੈਬਰਿਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਬੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ

ਸਕਦੀ ਜੋ ਇਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸੇ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੀਡਿੰਗ ਇੱਕ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਵੀਡੀਓ ਨਲੀਨਾਖਿਆ ਬਾਈਸੈਕ ਬਨਾਮ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਹਲਦਾਰ, ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 148, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਮੇਧੀ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ, ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 459, ਐਮ. ਪੈਂਟੀਆ ਬਨਾਮ ਮੁਦਲਾ ਵੀਰਮੱਲੱਪਾ, ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ ਬਾਲਾਸਕੋਪ ਲਿਮਟਿਡ ਬੈਂਕ 1107 ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਭਾਈ ਸ਼ੰਕਰਲਾਲ ਪੰਡਯਾ (1987) 1 ਐਸਸੀਸੀ 606 ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਜਗਨਧਾਮ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂਲੂ ਰਾਮੂਲੂ, (2001) 7 ਐਸਸੀਸੀ 71. ਐਸਸੀਸੀ ਪੀਪੀ 78-79, ਪੈਰਾ 13।)

28. ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਲੀਨਾਖਿਆ ਬਾਈਸੈਕ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਹਲਦਾਰ, ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 148 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“(9)...ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਪੇਮਸੇਲ, (1891) ਏ.ਸੀ. 531 (ਜੀ) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਫਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸਪੂਨਰ, 6 MOO ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ. 1(H) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਲੋਵੇਨ ਦੇ ਲਾਰਡ ਰਸਲ ਦੁਆਰਾ ਹੰਸਰਾਜ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਦੇਹਰਾ ਦੁਨ-ਮਸੂਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟਰਾਮਵੇ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਏਆਈਆਰ 1933 ਪੀ.ਜੇ. 63 (I) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਫ਼ਰਮਾਨ" ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਮ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9A, CPC ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਮੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਲਏ ਗਏ ਦੋਨਾਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਠਿਨਾਈ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਹੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧੀਨਗੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

77.(a) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ

ਅਰਥ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਪੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਲਈ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9A ਅਤੇ ਆਰਡਰ XIV ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ। ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ/ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮਲਾਕਰ ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰਸ਼ੋਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।

77.(ਬੀ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੂਜਾ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9A ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9A, CPC, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬੱਚਤ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿਵਲ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9A ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 9A ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2018 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਹਵਾਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

78. ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਹਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate